

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

DEVELOPMENT OF MEDIA TO PROMOTE POLITICAL ETHICS FOR POLITICAL
SCIENCE STUDENTS AT MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY,
NAKHON RATCHASIMA CAMPUS

จิตรกร น้อยน้ำใส

Jittakorn.noinumsai

อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus

E-mail: ittakorn.noinumsai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา 2. ศึกษาระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา 3. การบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 25 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 157 รูป/คน สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ดังนี้ นิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ให้ความสนใจในการพัฒนาสื่อส่งเสริมคุณธรรมทางการเมืองและพัฒนาเป็นนวัตกรรมระหว่างการเรียนรู้การสอนขยายผลสู่สังคม 2. ระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม รองลงมา ด้านการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อ 3. การบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต

นครราชสีมา หลักธรรมใช้กับการผลิตสื่อมีน้อย เพราะคิดนำหลักธรรมประยุกต์สร้างเสริมคุณธรรม
นักการเมืองมากกว่าการทำงาน ต้องการให้ประชาชนใช้คุณธรรมสนับสนุนนักการเมือง

คำสำคัญ: การพัฒนาสื่อ, การเมืองคุณธรรม, นิติรัฐศาสตร์

Abstracts

This research aimed to 1. Study the development of media to promote moral politics of Political Science students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus, 2. Study the level of participation in the development of media to promote moral politics of Political Science students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus, and 3. Integrate Buddhist principles in producing media to promote moral politics of Political Science students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus. The research was conducted using a mixed-method research method: qualitative research, in-depth interviews with 25 respondents/person, and descriptive data analysis. Quantitative research used a questionnaire to collect data. The sample size was 157 respondents/person. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that: 1. Development of media to promote political morality for political science students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus as follows: Political science students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus are interested in developing media to promote political morality and developing it as an innovation during teaching and learning to expand to society. 2. The level of participation in developing media to promote moral politics of political science students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus, is at a high level overall. The aspect with the highest average value is the aspect of participation in developing media to promote moral politics, followed by the aspect of developing media to promote moral politics. The aspect with the lowest average value is the aspect of integrating moral principles in media production. 3. Integration of moral principles in producing media to promote political morality of political

science students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus. Moral principles are rarely used in media production because they think of applying moral principles to promote the morality of politicians more than working. They want the people to use morality to support politicians.

Keywords: Media development, Moral politics, Political science students

บทนำ

การเมืองไทยในปี พ.ศ. 2567 แสดงให้เห็นถึงความท้าทายในการสร้างประชาธิปไตยที่แท้จริง การมีกลไกที่ชนชั้นนำสร้างไว้คอยควบคุมการเมือง ทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปได้ยาก และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งและความไม่มั่นคงทางการเมืองได้ ความซับซ้อนของระบบการเมืองที่ดูเหมือนจะเป็นประชาธิปไตย แต่ก็ยังคงมีกลไกที่ชนชั้นนำสร้างไว้คอยควบคุมและแทรกแซงการทำงานของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ผู้ทางการเมืองตัวจริงซ่อนอยู่ด้านหลังผู้นำตัวปลอมผ่านการพอกจากการเลือกตั้ง นอกจากนี้ กลไกทางการเมืองที่ถูกออกแบบและฝังรากลึกไว้ในรัฐธรรมนูญ สถานการณ์เหล่านี้ทำให้เกิดคำถามว่า ประเทศไทยกำลังปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบใด

การเมืองไทยในอดีตและปัจจุบันยังคงวนเวียนอยู่กับปัญหาการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ปัญหาการเมืองไทยที่ยังไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองสะท้อนถึงโครงสร้างที่ร่วมกันหล่อหลอมให้ผู้คนมีความโน้มเอียงทางการเมือง และแสดงออกในแบบที่ไม่เป็นประชาธิปไตย (รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข และสุธี ประศาสน์เศรษฐ์, 2561) โครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา แม้การปฏิวัติอ้างถึงคุณธรรม “ทำเพื่อประชาชน” บรรเทาแก้ปัญหาสร้างความสุขให้แก่ประชาชน แต่พฤติกรรมทางการเมืองที่ปฏิบัติเป็นอนุรักษ

การใช้อำนาจข่มเหงบังคับให้ผู้อื่นทำตามความต้องการของตน และนำไปสู่ปัญหาที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เกิดความขัดแย้งหรือความเห็นต่างทางการเมือง สังคมไทยมักหาทางออกด้วยการปฏิวัติหรือการใช้กำลังอำนาจตัดสินปัญหา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางการเมืองที่ขาดการเปิดรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และขาดหลักคุณธรรม เช่น เมตตา ความหวังดีต่อกัน และการประนีประนอมด้วยสันติธรรม การขาดคุณธรรม และการไม่เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง การแก้ไขปัญหาลำนี้จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมือง และสร้างระบบการเมืองที่เป็นธรรม โปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง นักการเมือง มีความซื่อสัตย์สุจริต มี

จิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม (อภิรัตน์ ศิริ
นาวิน, 2567)

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการนำคุณธรรมมาใช้ในการจัด
กิจกรรมทางการเมืองของประเทศไทย พัฒนากิจกรรมทางการเมืองประเทศไทยเน้นเพิ่มคุณธรรม
ให้กับประชาชน ประชาชนใช้อำนาจเลือกนักการเมืองด้วยคุณธรรม และนิสิตรัฐศาสตร์เป็นต้นแบบ
ผู้นำทางการเมืองคุณธรรม เรียนรู้และส่งต่อคุณธรรมทางการเมืองผ่านสื่อในรูปแบบที่หลากหลาย
ผสมผสานการจัดกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นถึงระดับประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
2. ระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
3. การบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมการเมืองเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างสื่อที่มีคุณภาพและมีส่วน
ร่วมในการส่งเสริมการเมืองคุณธรรมที่โปร่งใส มีจริยธรรม และเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีแนวทาง
และหลักการสำคัญ ดังนี้

การสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพ ข้อมูลถูกต้องและเชื่อถือได้ สื่อต้องนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง
ตรวจสอบได้ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน รูปแบบและการคัด
สรรเนื้อหาในการนำเสนอของยูทูปเพื่อสร้างยอดผู้ติดตามและยอดรับชมจากผู้รับสาร เป็นไปตาม
แนวคิดที่กล่าวข้างต้น โดยเฉพาะความคิดเห็นในการทำงานทุกอย่างต้องมีต้นทุน ในส่วนงบประมาณ
ส่วนจำนวนผู้ชมไม่ได้ขึ้นอยู่กับงบประมาณ แต่ขึ้นอยู่กับเป็นเนื้อหา (Conson) ส่วนแรงใจหลักในการ
ทำเนื้อหา (Content) มาจากคนดูล้วน ๆ เพราะส่วนใหญ่ จะให้คนดูเสนอว่า อยากดูเนื้อหา(Content)
แบบไหนมากกว่า ส่วนประ โยชน์ในการโต้ตอบกับคนที่ติดตามเราจะทำให้คนรักเรา (ภูริต สุคนธ์
ปัญญา, 2564)

เน้นเนื้อหาสร้างสรรค์ สื่อควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประชาธิปไตย และกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน หลีกเลี่ยงการสร้าง ความขัดแย้ง ไม่ผลิตเนื้อหาที่สร้างความเกลียดชังหรือแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคม

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างพื้นที่สำหรับการแสดงความคิดเห็น สื่อควรเป็นช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนมุมมอง และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาสังคม ส่งเสริมการรับฟังความเห็นที่แตกต่าง สื่อควรเป็นสะพานเชื่อมความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นต่างกัน โดยใช้หลักการเคารพในความหลากหลาย

การบูรณาการหลักธรรมและจริยธรรม ยึดหลักคุณธรรม นำหลักธรรมทางศาสนาและจริยธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการผลิตสื่อ เช่น หลักเมตตา กรุณา สัจจะ และความยุติธรรม ส่งเสริมการเมืองคุณธรรม นำเสนอตัวอย่างของนักการเมืองหรือบุคคลสาธารณะที่ปฏิบัติตนด้วยคุณธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้สังคม

การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล สื่อควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขึ้น สร้างสรรค์รูปแบบสื่อที่หลากหลาย เช่น คลิปวิดีโอ อินโฟกราฟิก พอดแคสต์ เพื่อดึงดูดความสนใจและทำให้เนื้อหาเข้าใจง่าย “จุดสำคัญที่เป็นจุดเปลี่ยนของการใช้สื่อโซเชียลเพื่อเล่นการเมืองเพิ่มมากขึ้น คือ การเริ่มต้นใช้สื่อโซเชียลเพื่อหาเสียงของพรรคอนาคตใหม่ เมื่อปี 2018-2019” การหาเสียงผ่านออนไลน์ของพรรคอนาคตใหม่ พรรคเล็กเพิ่งเกิดใหม่สามารถคว้าที่นั่งในสภากว่า 80 ที่นั่ง โดยมีคนเข้ามาทวิต อนาคตใหม่มากที่สุดในช่วงเลือกตั้ง รวมทั้งยอดการติดตามพรรคในช่องทางต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในยูทูปที่มียอดวิวกว่า 20 ล้านครั้ง (ในช่วงปี 2019) ที่สำคัญ ยังเกิดกระแส ฟาร์กฟอ ดิตเทรนด์อันดับหนึ่งในทวิตเตอร์ ทำให้ธนาร จิ้งรุ้งเรื่องกิจกลายเป็น ‘เน็ตไอดอล’ ในทันที (The101.world, 2568)

การสร้างเครือข่ายและร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เช่น องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรศาสนา เพื่อผลิตและเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ สร้างเครือข่ายสื่อคุณธรรมร่วมมือกับสื่อมวลชนและนักสื่อสารมวลชนที่มีจริยธรรม เพื่อขยายการทำงานและสร้างผลกระทบเชิงบวก

การส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทางการเมือง สร้างสื่อเพื่อการศึกษา ผลิตสื่อที่ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมือง กระบวนการประชาธิปไตย และสิทธิหน้าที่ของประชาชน จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น เวิร์กช็อป สัมมนา หรือการเสวนา เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองคุณธรรม

การประเมินผลและปรับปรุง ติดตามผลกระทบของสื่อ ประเมินว่าสื่อที่ผลิตออกมามีส่วนสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือไม่

ปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและตอบสนองความต้องการของประชาชน

การสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบ สื่อต้องมีความโปร่งใส: เปิดเผยแหล่งที่มาของข้อมูลและกระบวนการผลิตสื่ออย่างชัดเจน มีความรับผิดชอบต่อสังคม สื่อต้องตระหนักถึงบทบาทและผลกระทบที่มีต่อสังคม และไม่ใช้สื่อเป็นเครื่องมือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

ตัวอย่างการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมือง รายการทีวีหรือพอดแคสต์ ที่นำเสนอเรื่องราวของนักการเมืองที่มีคุณธรรม อินโฟกราฟิกหรือคลิปวิดีโอสั้นๆ ที่อธิบายกระบวนการเลือกตั้งหรือหลักการประชาธิปไตยอย่างง่ายๆ แคมเปญโซเชียลมีเดีย ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองไม่เพียงแต่ช่วยสร้างสังคมที่ตื่นตัวทางการเมือง แต่ยังช่วยปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับประชาชน และนำไปสู่การเมืองที่โปร่งใส มีคุณธรรม และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในระยะยาว

การเมืองคุณธรรมควรนำหลักธรรมจากพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ ที่สอนให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติมาเป็นแนวทางปฏิบัติ แม้ในเมืองจะมีความขัดแย้งเกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ แต่หากผู้นำหรือผู้เกี่ยวข้องในกิจกรรมทางการเมืองยึดหลักขันติธรรม คือ การอดทนและเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งรุนแรง ก็จะสามารถนำไปสู่การสร้างสรรค์กิจกรรมทางการเมืองที่โปร่งใสและเป็นธรรมได้

การนำหลักธรรมทางศาสนาและจริยธรรมมาใช้ในการผลิตสื่อ เป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมให้ประชาชน และสร้างสรรค์กิจกรรมทางการเมืองที่โปร่งใสและเป็นธรรม หลักธรรมที่สำคัญ ได้แก่ หลักเมตตา การสร้างสรรค์สื่อที่ส่งเสริมความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อผู้อื่น หลักกรุณา การสร้างสรรค์สื่อที่สะท้อนความเห็นอกเห็นใจ และช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ หลักสัจจะ การสร้างสรรค์สื่อที่นำเสนอความจริง และความถูกต้อง หลักกตัญญู การสร้างสรรค์สื่อที่ส่งเสริมความเท่าเทียม และความเป็นธรรม

การทำกิจกรรมร่วมกันในระดับครัวเรือน ชุมชน หรือแม้แต่ในระดับรัฐและองค์กร ควรยึดหลักการเหล่านี้เพื่อส่งเสริมความสามัคคีและลดความขัดแย้ง โดยเฉพาะในสังคมที่มีความหลากหลายทางความคิดและวิธีการ การใช้หลักขรവാสธรรมจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระบบการเมืองคุณธรรม ผู้ครองเรือนเป็นผู้ทำกิจกรรมในเมืองในอาพวกสูตร กล่าวคือ บุคคลประกอบด้วยศรัทธา มีธรรม ๔ ประการนี้ คือ สัจจะ ธรรม" ธิติ จาคะ ละโลกนี้ไปแล้ว ย่อมไม่เศร้าโศก ส.ส. (ไทย) 15/246/354

การตรวจสอบและการประนีประนอมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความสมดุลในการเมือง โดยการใช้หลักคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา เช่น ขรวาสธรรม (ธรรมสำหรับผู้ครองเรือน) ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ ได้แก่

ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเพียร และการให้อภัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองได้เป็นอย่างดี “สังคมคุณธรรม” ที่ทุกคนคาดหวัง คือ “สังคมที่อยู่ร่วมกันด้วยความดี ความถูกต้อง และมีความเป็นธรรม” ทำให้ทุกคนมีความสุขและเกิดพลังความสามัคคีขึ้นทั้งในการพัฒนาสังคมให้เจริญรุ่งเรือง (วีรวิท คงศักดิ์, 2555) ผู้ปกครองเป็นผู้นำมีความสามารถ เป็นศูนย์รวมประสานใจ ช่วยชักชวน ชักจูง กระตุ้นเร้าจิตใจของคนร่วมชาติ ให้เฝ้าในการสร้างสรรค์ความดีงาม มุ่งมั่นที่จะช่วยกันพัฒนาชีวิต พัฒนาสังคม มีปัญญาหยั่งรุ่มองกว้างคิดไกล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2547)

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมการเมืองที่มีคุณภาพและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเมืองที่โปร่งใส มีจริยธรรม และเป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง การส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการนำคุณธรรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมทางการเมืองของประเทศไทยเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาสื่อในปัจจุบัน นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นกลาง หลีกเลี่ยงการนำเสนอข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเมือง นำเสนอเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองคุณธรรมอย่างสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา อำเภอเมืองนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 256 รูป/คน (วิทยาเขตนครราชสีมา ปี 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา อำเภอเมืองนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จากสูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) จากนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา อำเภอเมืองนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ทำการแบ่งกลุ่มตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 157 รูป/คนโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน 5 รูป นักวิชาการรัฐศาสตร์ จำนวน 5 คน นักการเมืองในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จำนวน 5 คน นักวิชาการด้านพุทธศาสนา จำนวน 5 คน และตัวแทนการเมืองภาคประชาชน จำนวน 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 25 รูปหรือคน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับผู้มีความชำนาญสามารถให้ข้อมูลในการวิจัยได้

เครื่องมือวิจัยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2. แบบสอบถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการหลักสูตรการผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา สรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ เป็นการนำชุดความรู้จากการเรียนรู้ในรายวิชารัฐศาสตร์นำมาผสมผสานผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองเชิงคุณธรรม เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์และการจัดกิจกรรมในเชิงวิชาการทั้งภายในสถานศึกษาและร่วมกับกลุ่มการเมืองภาคประชาชนกระตุ้นประชาชนให้ตระหนักถึงการใช้คุณธรรมผสมผสานกับการแสดงออกทางการเมืองวิถีประชาธิปไตยเชิงพุทธ

2. การร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D.= 0.65) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม ($\bar{X}=4.08$, S.D.= 0.65) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม ($\bar{X}=4.03$, S.D.= 0.70) และด้านการบูรณาการหลักสูตรการผลิตสื่อ ($\bar{X}=3.92$, S.D.= 0.60)อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดัง แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม
ของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

(n = 157)

ระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม ของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	ระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริม การเมืองคุณธรรม		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
1. ด้านการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม	4.08	0.65	มาก
2. ด้านการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม	4.03	0.70	มาก
3. ด้านการบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อ	3.92	0.60	มาก
ภาพรวม	4.01	0.65	มาก

ระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า ระดับการร่วมพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นิสิตมีความสุขกับการผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมสร้างวัฒนธรรมหลังจาก เรียนรู้ในชั้นเรียนนำองค์ความรู้ในชั้นเรียนและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองปรากฏการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ขาดความสมบูรณ์ โดยเฉพาะประชาธิปไตยลักษณะคณาธิปไตย, ธนาธิปไตย, ขาดการเชื่อมโยงกับประชาชน, การแสดงประชาธิปไตยกระทำเฉพาะช่วงเลือกตั้ง การร่วมผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม ประชาธิปไตยการเมืองคุณธรรม จึงกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างนิสิตกับคณาจารย์ให้เกิดการสร้างนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การเมืองคุณธรรมเพิ่มการสื่อสารการเมืองคุณธรรมสู่สังคมไทย

3. การบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้แก่ การส่งเสริมคุณธรรม นำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมคุณธรรมต่างๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเมตตา การให้ความรู้ ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองที่ถูกต้อง เช่น หลักการประชาธิปไตย สิทธิและหน้าที่ของประชาชน สร้างแรงบันดาลใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองอย่างมีคุณธรรม เตือนสติให้ประชาชนเห็นถึงผลเสียของการทุจริตคอร์รัปชัน และการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ตัวอย่างการบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม สร้างวิดีโอที่นำเสนอเรื่องราวของบุคคลที่ทำความดี และมีคุณธรรมใน

การเมือง อินโฟกราฟิกสรุปหลักธรรมที่สำคัญ และนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เขียนบทความที่วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง และนำหลักธรรมมาอธิบาย แต่งเพลงที่เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมในการเมือง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมมุ่งสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวม การบูรณาการหลักธรรมในการผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมเป็นกระบวนการที่นำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่อต่างๆ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องในการเมือง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองที่ถูกต้อง มีส่วนร่วมในการเมืองอย่างมีคุณธรรม และเลือกผู้นำที่มีคุณธรรมมาบริหารประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ ยึดหลักธรรมเป็นแกนกลาง หลักเมตตาและกรุณาหลักสัจจะ หลักทศพิธราชธรรม นำไปสู่สร้างสรรค์สื่อที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้างเนื้อหาที่กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีจริยธรรม เน้นการนำเสนอข้อมูลที่สร้างความสมานฉันท์และลดความรุนแรงทางการเมือง สามารถใช้สื่อเพื่อการศึกษาสร้างสื่อที่ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมและจริยธรรมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเยาวชนรุ่นใหม่ ให้เติบโตไปเป็นพลเมืองที่มีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2. การบูรณาการหลักธรรมผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา นำหลักธรรมตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและหลักธรรมรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก กิจกรรมทางการเมืองในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและปรากฏการณ์ทางสังคมเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองการแก้ไขปัญหาทางการเมืองด้วยคุณธรรมมาประยุกต์ใช้กับการผลิตสื่อส่งเสริมคุณธรรมนำการเมืองตามความต้องการของนิสิตและความต้องการของประชาชนเกิดนวัตกรรมสร้างสรรค์สื่อส่งเสริมคุณธรรมตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชารัฐศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระภิกษุโณ ตสุสนาโมและคณะ ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์พุทธจริยธรรมเพื่อการเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่น

ในจังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย ด้านความดีงาม ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ดำเนินการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรม ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชนสอดคล้องกับ**พระนุชิต นาคเสโน (โพวิชย์)** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ส่งสารมีความพร้อมไม่ว่าจะเป็นในด้านของเครือข่ายหรือการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ต้องการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลโดยเฉพาะในยุคที่มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วย มีการกลั่นกรองความถูกต้องและผ่านการตรวจสอบมาแล้วรวมถึงการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดความต้องการก่อนได้สื่อสารออกมา การสื่อสารทางการเมืองอย่างมีเมตตา แสดงไมตรีจิตที่ดีต่อกันก่อให้เกิดการทำความคิด สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสงบก่อให้เกิดความรักความเมตตา ไม่เบียดเบียนหรือรังแกกัน มีกิริยาที่สุภาพเรียบร้อยไม่ข่มเหงทำลายกันเป็นพันธมิตรอันดีต่อกัน หลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้สนับสนุนการปกครองทำให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและการสังเคราะห์ความรู้ “การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมของนิสิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา” การบูรณาการหลักธรรมเพื่อผลิตสื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรม เป็นกระบวนการที่นำหลักคำสอนทางศาสนาและจริยธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสื่อที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเมืองที่โปร่งใส มีคุณธรรม และเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยยึดหลักธรรมเป็นแกนกลาง

หลักเมตตาและกรุณา สื่อควรส่งเสริมความรัก ความเข้าใจ และความเห็นอกเห็นใจต่อกันในสังคม ลดการแบ่งแยกและสร้างความสามัคคี หลักสัจจะ สื่อต้องนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงหรือสร้างความเข้าใจผิด หลักทศพิธราชธรรม นำหลักการปกครองที่ดีมาเป็นแนวทาง เช่น การให้ความยุติธรรม การไม่เลือกปฏิบัติ และการยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และหลักอิทธิบาท 4 ส่งเสริมความเพียร ความตั้งใจมั่น การมีสติ และการคิดวิเคราะห์อย่างรอบคอบในการทำงานทางการเมือง

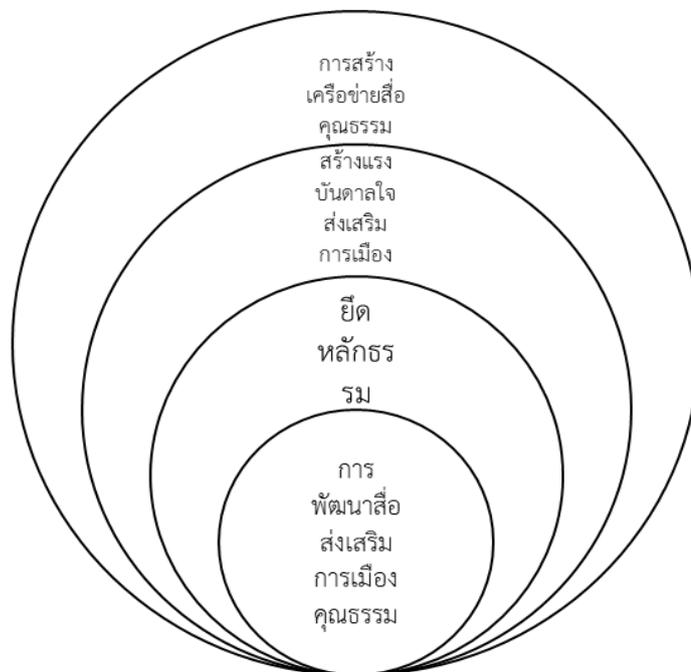
การสร้างสรรค์สื่อที่สร้างแรงบันดาลใจส่งเสริมการเมืองคุณธรรม นำเสนอนักการเมืองคุณธรรมต้นแบบ พร้อมรับการตรวจสอบทุกมิติจากสังคม ปฏิบัติตนด้วยคุณธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้สังคม สร้างเนื้อหาที่กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีจริยธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กระตุ้นประชาชนใช้อำนาจคุณธรรม ร่วมสื่อสารการเมือง แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนมุมมอง และร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาสังคม

อย่างสร้างสรรค์ ผลิตสื่อการเมืองคุณธรรมเผยแผ่สู่สังคม ส่งเสริมการรับฟังความเห็นที่แตกต่างด้วยความเข้าใจและเคารพซึ่งกันและกัน

การผลิตสื่อลดการสร้างความขัดแย้งทางการเมือง หลีกเลี่ยงการผลิตสื่อที่สร้างความเกลียดชังหรือแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคม เน้นการนำเสนอข้อมูลที่สร้างความสมานฉันท์และลดความรุนแรงทางการเมือง ผลิตสื่อใช้สื่อเพื่อการศึกษาทางรัฐศาสตร์ สื่อที่ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมและจริยธรรมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จัดทำคู่มือหรือเนื้อหาที่อธิบายหลักการเมืองคุณธรรมอย่างง่าย ๆ เพื่อให้เข้าถึงได้ทุกกลุ่มวัย

การสร้างเครือข่ายสื่อคุณธรรม ร่วมมือกับองค์กรทางศาสนา สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลิตและเผยแพร่สื่อที่ส่งเสริมการเมืองคุณธรรม สร้างแพลตฟอร์มสื่อที่หลากหลาย ทั้งโซเชียลมีเดีย วิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขึ้น

การประเมินผลและปรับปรุง ติดตามผลกระทบของสื่อที่ผลิตออกมา เพื่อประเมินว่าสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้มากน้อยเพียงใด ปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และบูรณาการหลักธรรมในการผลิตสื่อเพื่อส่งเสริมการเมืองคุณธรรมไม่เพียงแต่ช่วยสร้างสังคมที่โปร่งใสและเป็นธรรม แต่ยังช่วยปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนรุ่นใหม่ ให้เติบโตไปเป็นพลเมืองที่มีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อส่วนรวม

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ส.ส. (ไทย) 15/246/354 หมายถึง พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค [๑๒. อาฬวกสูตร]
ภาษาไทย เล่ม 15 ข้อ 246 หน้า 354 ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2539
- The101.world. “ ‘และนี่คือเสียงของชาวเน็ต’ : เมื่อโซเชียลมีเดียคือ game changer การเมืองไทย?. (ออนไลน์), แหล่งที่มา: <https://www.the101.world/social-media-game-changer/> (2 กุมภาพันธ์ 2568).
- พระนุชิต นาคเสโน (โพวิชัย). (2565). การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), (2547). รัฐศาสตร์เพื่อชาติ VS รัฐศาสตร์เพื่อโลก. นนทบุรี : มูลนิธิบรรจงสนธิ - สหปฏิบัติฯ.
- พระภิกษุโณ ตสสนาโมและคณะ. (2565). การประยุกต์พุทธจริยธรรมเพื่อการเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี. วารสาร มจร การพัฒนาสังคม. 7(1) 134-146.
- ภูริต สุนทรปัญญา. (2564). กลยุทธ์การสร้างเนื้อหาบนสื่อออนไลน์ : กรณีศึกษาในกลุ่มธุรกิจอาหารที่มีผู้ติดตามมากกว่า 1 แสนซับสไครเบอร์ในยูทูป. สารนิพนธ์หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาด และแบรนด์ คณะนิเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุขและสุธี ประศาสน์เศรษฐ. (2561). วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย: ปัญหาเชิงโครงสร้าง. วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา. 6(2) 69-89.
- วีรวีท คงศักดิ์. (2555). คุณธรรมกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัท แวนแก้ว เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด.
- อภิรัตน์ ศิรินาวิน. (2567). การส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหารพรรคการเมือง. **วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ**. 7(4) 263-272.
- Yamane. T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.